

Antenne Ti fra kulturhuset:

«Et av de bedre Antenne Ti som vi har laget»

Panelet under Antenne-Ti programmet i Pan-salen i kulturhuset tirsdag kveld får den siste finpussen foran programstart. Fra venstre førsteamanuensis Nils Magne Knutsen fra Universitetet i Tromsø, litteraturredaktør Terje Stemland, maleren Tore Hamsun og skribent i Aftenposten og tidligere kulturminister Lars Roar Langset.

- Dette ble et av de bedre programmene vi har laget. Arsaken er først og fremst at vi hadde spesielt stoff og denne gallupen som vi presenterte. Å gå inn på tabu-områder som nazismen og rettsoppgjøret etter krigen er nettopp noe av det dette programmet bør beskjeftige seg med, sa Per Øyvind Heradstveit til Adressa like etter innspillingen av Antenne-Ti-programmet i Pansalen i kulturhuset tirsdag kveld. Og han lovet at det ikke ville bli det siste programmet som kommer om dette temaet.

Heradstveit fortalte at han på forhånd hadde fått flere brev fra folk i Grimstad.

BREV

- Det har ikke dreid seg om an-

Oddvar Berge var en av dem som ikke kom til orde under programmet, her i samtale med programleder Per Øyvind Heradstveit etterpå.

onyme brev eller trusselbrev av noe slag. Alle ha vært åpne og ærlige. Men brevene gir uttrykk for en uforsonlig holdning. Mye dreide seg om at vi skulle være ute etter å henge ut Grimstad - at dette skulle være for mye «sirkus og basar». Men det var slett ikke meningen. Og så vidt jeg kan bedømme dette nå, lager de programmer om Hamsun om hundre år også, ha Heradstveit.

TORE HAMSUN

- Det var masse jeg egentlig skulle

ha sagt i programmet, men som det ikke ble tid til. Ellers var innleggene fra salen som ventet. Programmet i seg selv nærer et visst håp om en annen overbevisning etterhvert, sa Tore Hamsun, sønn av dikterhøvdingen Knut Hamsun, som satt i panelet.

VILLE TIL GRIMSTAD

I panelet satt også Nils Magne Knutsen, førsteamanuensis i nordisk litteratur ved Universitetet i Tromsø. Selv om temperaturen i Hamsun-debatten var høy, så var

den faktisk enda høyere på utsiden av Pan-salen tirsdag kveld, syntes Tromsøveringen og sa før sendingen at han vurderte å søke asyl i Grimstad. Tromsø-veret fristet ham åpenbart ikke.

MUSEUM

Han fortalte Adressa etter sendingen at Hamarøy nå er iferd med å bygge opp et Hamsun-museum.

- I 1959, på 100 års-dagen for dikterens fødsel, var det en viss debatt i Nord-Norge rundt Ham-

En provinsiell raritet?

Antenne-Ti-programmet om reising av en byste i Grimstad av dikterhøvdingen og Nobelprisinnehaveren i litteratur, Knut Hamsun, ble på mange vis en selvsom forestilling. Det ble panelets kamp mot dem som åpenbart var forberedt på å ta ordet i salen. Og de ga alle som en uttrykk for et sterkt følelsesladet engasjement mot bysten.

Panelet besto av utenbys litteraturskaper som førsteamanuensis Nils Martin Knutsen fra Universitetet i Tromsø, Aftenposten-skribenten Lars Roar Langset, Tore Hamsun, sønn av dikteren, og litteraturredaktør Terje Stemland.

HATSK

Tilgivelsens åpne sinn råder åpenbart blant landets intelligentsia, mens TV-fokuseringen på kun motstandere mot bysten lokalt,

etterlot seg det inntrykk at Grimstad ikke består av så mye annet enn nok så hatske Hamsun-motstandere. Og det er jo ikke sant. Hvorfor tok ikke initiativtakerne ordet? Ble programmet kuppet av motstanderne?

BEDRE REDIGERT

I allfall syntes det som om aktørene i salen burde ha vært redigert noe bedre og at panelet heller ikke burde vært så ensidig sammensatt. Grimstad ble en provinsiell raritet i forhold til «bedreviterne». Men la det da også være sagt: Hamsun bodde i Grimstad i krigsårene, og det var lokalt folk hadde et forhold til ham som menneske.

SORENSKRIVERGÅRDEN

I programmet kunne Per Øyvind Heradstveit rope at bysten som det ble vist en gipsavstopping av, sannsynligvis vil få sin plass på

plen foran Sorenskrivergården. Men det ble også fra panelets side tatt til orde for en nasjonal byste i Oslo. Krigsseiler Petter Birkeland, som var med i et av innslagene, sa vel kanskje noe sant. Han mente at Grimstad bør vente 10 til 20 år til, inntil den generasjonen som deltok i kamphandlingene under krigen, er gått bort.

TABLÅ

Tore Johanssen hadde et tablå med seg som viste dikteren i flere kompromitterende sammenhenger sammen med tyskere og mente det var vanskelig å tilgi når det bor så mange etterlatte i Grimstad etter krigen som det gjør. En byste ville være en personifisering av dikteren lokalt, mente han.

LEGGES BRACK

Edith Hytten mente debatten nå burde legges brakk av hensyn til

- Arbeidet for bysten fortsetter

Arbeidet med finansieringen av en byste av Knut Hamsun vil fortsette i Grimstad. Det forteller en av initiativtakerne, Ola Veigaard i Dalen Libris.

- Hvorfor tok ikke noen av tilhengerne ordet i programmet?

- Det er jeg som har startet arbeidet for denne saken. Alle kjenner derfor mitt standpunkt. Men det var forberedt flere innlegg som det imidlertid ikke ble tid til.

- Vi du fortsette arbeidet for en byste?

- Jeg fortsetter arbeidet, først og fremst med å skaffe penger. Når disse er til stede i tilstrekkelig antall, har vi en sak, ikke før. Foreløpig er bysten en idé - en plan vi arbeider etter. Når finansieringen er klar, har vi noe å ta stilling til, sier han.

HALVPARTEN

Ca. halvparten av de 100.000 kronene det vil koste å reise bysten, er samlet inn.

- Hva med planen foran sorenskrivergården som Heradstveit lanserte som den fremtidige plasseringen?

- Det er en idé. En annen er foran kulturhuset. Et tredje alternativ er Storgaten 25. Hvilken plass som blir valgt er opp til kommunestyret å bestemme.

- Er denne saken nærmere eller fjernere fra en løsning for deg etter programmet tirsdag?

- Jeg føler at saken i Antenne-Ti-programmet fikk den oppmerksomhet som den fortjener. På denne bakgrunn arbeider jeg videre.

- Og gallupallene?

- Prosenten motstandere av bysten var høyere på Agder enn det jeg trodde. Dette har etter mitt skjønn med holdninger å gjøre, sier Veigaard.

• Av Erling Lauvrak

suns rolle under krigen. Men den døde bort. Selv på Hamarøy brennte man jo hans bøker. Vendepunktet kom imidlertid da Francis Bull, som selv satt på Grini under krigen, ble hovedfiguren i selve feiringen av 100 års-jubileet, sa han.

• Av Erling Lauvrak

familien og Gunnar Frick hevdet at pøbelen ville fare for hardt frem mot bysten i Grimstad. Både Eva Olsen og Oluf Tønnevoll uttalte seg ytterst kompromissløst om bysten.

GALLUP

Det knyttet seg en del spenning til NRKs gallup om det omtalte spørsmålet. På Agder er 40 prosent av befolkningen for en byste, mens så mange som 35 prosent er mot. I Oslo er tallet henholdsvis 56 og 20 prosent og på landsbasis 45 og 20 prosent. Av de med høy utdannelse går 61 prosent inn for en byste i Grimstad, mens 10 prosent av disse er imot.

Heradstveit mente, Agder klart skilte seg ut i denne meningsmålingen, og at dette henger sammen med debatten lokalt i Grimstad.

• Av Erling Lauvrak